

Fot. Urząd Marszałkowski Województwa Warmińsko-Mazurskiego

kwietnia i 21 maja, kolejne odbędą się 17 września i 15 października 2011 roku na olsztyńskiej starówce. Podczas trwania kiermaszów mieszkańcy Olsztyna i okolic będą mieli szansę nabycia najwyższej jakości produktów żywnościowych. Ofertę przygotowują członkowie sieci Dziedzictwo Kulinarne Warmia Mazury Powiśle.

IV Polski Kongres Odnowy Wsi

Cztery dni, czterdzieści osób i odwiedziny w czte-

Fot. Urząd Marszałkowski Województwa Warmińsko-Mazurskiego

rech gminach – tak można podsumować wyjazd na „IV Polski Kongres Odnowy Wsi”, który odbył się od 9 do 12 czerwca 2011 r. Spotkanie w Krzyżowej (w województwie dolnośląskim) poświęcone było tematowi partnerstwa gminy i sołectwa w odnowie wsi, choć mocno wybrzmiały również zagadnienia roli kobiet w rozwoju społeczności wiejskich, funkcjonowania liderów na wsi oraz praktycznych aspektów odnowy.

W spotkaniu wzięło udział około tysiąca pięciuset osób, w tym 40 osób z województwa warmińsko-mazurskiego, którym przewodniczył Pan Ryszard Cecot, Zastępca Dyrektora Departamentu Rozwoju Obszarów Wiejskich i Rolnictwa Urzędu Marszałkowskiego Województwa Warmińsko-Mazurskiego. W składzie grupy reprezentującej nasze wojewódz-

two znaleźli się lokalni liderzy: reprezentanci władz gminnych, organizacji pozarządowych i lokalnych grup działania, sołtysi, członkowie rad powiatowych, pracownicy Warmińsko-Mazurskiej Izby Rolniczej, oraz urzędów gmin zajmujący się wspomaganiami sołectw w realizowaniu projektów inwestycyjnych i społecznych.

Fot. Urząd Marszałkowski Województwa Warmińsko-Mazurskiego

Program wyjazdu studyjnego był bardzo napięty. Pierwszego dnia w godzinach wieczornych grupa odwiedziła miejscowość Podgórkę (w gminie Świerzawa). W tej malowniczej miejscowości znajduje się wieża widokowa – jedna z najlepszych inwestycji w zakresie „Odnowy i rozwoju wsi” w województwie dolnośląskim. Gospodarze gminy i mieszkańcy wsi Dobków zaprezentowali swoje osiągnięcia i miło przyjęli gości w świetlicy wiejskiej. Była również możliwość zakupu lokalnych produktów: wyrobów ceramicznych, polskiego wina, miodu i rękodzieła.

Oprócz udziału w części plenarnej Kongresu, delegacja odwiedziła także miejscowość Raciborowice Górne (w gminie Warta Bolesławiecka), gdzie działa unikatowe w skali kraju kino wiejskie „Kujawy”, a społeczność archiwizuje stare fotografie i prowadzi galerię historyczną. Mieszkańcy z dumą zaprezentowali skwer w centrum wsi, który powstał w czynie społecznym. Kolejnym punktem programu były Spytków i Przesieczany – dwa sołectwa znajdujące się w gminie Zgorzelec. W Spytkowie delegacja spotkała się z przedstawicielami miejscowych stowarzyszeń zaangażowanych w działania społeczne. W Przesieczanach, w świetlicy wybudowanej dzięki programowi Odnowy Wsi Dolnośląskiej, uczestnicy obejrżeli prezentację pokazującą osiągnięcia Gminy Zgorzelec w pozyskiwaniu funduszy unijnych. Ostatnim punktem wyjazdu była miejscowość Wilkocin (w gminie Przemków) – tutaj mieszkańcy zaprezentowali projekt dotyczący podnoszenia jakości życia na wsi „Zielone centrum w Wilkocinie”.

Fot. Urząd Marszałkowski Województwa Warmińsko-Mazurskiego

18 czerwca 2011 r. w Garncarskiej Wiosce w Kamionce w pobliżu Nidzicy odbyło się tradycyjne wesele mazurskie, poprzedzone targami rzemieślniczymi. Uczestnikami wydarzenia

byli twórcy ludowi, lokalni artyści, stowarzyszenia, koła gospodyń wiejskich przedstawiciele rad sołeckich oraz gospodarstw agroturystycznych.

Wesele mazurskie to prezentacja obrzędu

Fot. Urząd Marszałkowski Województwa Warmińsko-Mazurskiego

weselnego z wykorzystaniem oryginalnych przyśpiewek, tańców i tradycyjnych weselnych potraw. Organizator wydarzenia, Nidzicka Fundacja Rozwoju NIDA zadbała o to aby zaprezentować zebrany gościom tradycyjny obrzęd weselny, od zaręczyn do oczepin. Prezentacji towarzyszyła prawdziwie duchowa uczta: mazurska muzyka, tańce, przyśpiewki, oryginalne ludowe stroje oraz wysmienity mazurski poczęstunek, przygotowany według starych receptur. Zjawiskiem niezwykłym jest to, że inscenizację wesela mazurskiego przeprowadzili częściowo mieszkańcy Kamionki i przybyli goście. Wszyscy przebrani w tradycyjne stroje aktywnie włączyli się w odtworzenie mazurskiego obrzędu. Oprócz prezentacji znakomitego produktu turystycznego, olbrzymie znaczenie w całym przedsięwzięciu ma aktywizacja mieszkańców wioski, którzy z wielkim zaangażowaniem uczestniczą w działaniach na rzecz lokalnej społeczności.

Fot. Urząd Marszałkowski Województwa Warmińsko-Mazurskiego

18 i 19 czerwca 2011 r. w Dusznikach odbył się „XX Jubileuszowy Wielkopolski Festiwal Zespołów Ludowych”. W uroczystościach udział wzięła delegacja województwa warmińsko-mazurskiego, w składzie: zespół folklorystyczny „Gospośie” z Rudzienia w gminie Iława oraz przedstawiciel Sekretariatu Regionalnego Krajowej Sieci Obszarów Wiejskich.

Organizator wydarzenia - Urząd Marszałkowski Województwa Wielkopolskiego - zadbał o ogromną ilość atrakcji zarówno dla uczestników występów, jak i przybyłych widzów. Na scenie zaprezentowały się 23 zespoły i kapele ludowe, śpiewacze oraz zespoły pieśni i tańca z terenu całej Polski. Dla zespołu „Gospośie” udział w festiwalu stanowił przede wszystkim doskonałą okazję do zaprezentowania szerokiej publiczności pieśni i przyśpiewek z terenu Warmii i Mazur. Członkowie zespołu uczestniczyli w korowodzie po dusznickiej gminie, prezentacji zespołów na scenie oraz biesiadzie ludowej.

Fot. Urząd Marszałkowski Województwa Warmińsko-Mazurskiego

Działania zaplanowane do realizacji w najbliższym czasie:

- Organizacja Konkursu pn. „Przyjazna Wieś”;
- Organizacja Dożynek Wojewódzkich 2011;
- Organizacja konferencji pn. „Stan realizacji zadań Krajowej Sieci Obszarów Wiejskich w województwie warmińsko-mazurskim. Kierunki rozwoju na lata

- 2012-2013;
- Współorganizacja wystawy zwierząt hodowlanych;
- Udział w Dożynkach Prezydenckich w Spale;
- Rozstrzygnięcie konkursu na najlepszą pracę magisterską w zakresie rozwoju obszarów wiejskich.

Program odnowy wsi – szansą na wieś przyszłości

Wiesława Alicja Bojarska. Zastępca Dyrektora Departamentu Rozwoju Obszarów Wiejskich i Rolnictwa

wysypiska śmieci, usługi komunalne) na obszarach wiejskich. Administracja samorządowa uczestniczy

Niezmiernie istotną rolę w rozwoju obszarów wiejskich odgrywają jednostki samorządu terytorialnego. Praktycznie od chwili powstania realizują one zadania z zakresu zaspokajania potrzeb społecznych, edukacyjnych i kulturalnych mieszkańców wsi. Samorząd terytorialny odgrywa również wiodącą rolę w rozwoju infrastruktury technicznej (drogi, kanalizacja, komunikacja, komunalne) na obszarach wiejskich. Administracja samorządowa uczestniczy

województwa w zakresie modernizacji terenów wiejskich, Departament Rozwoju Obszarów Wiejskich i Rolnictwa postanowił stworzyć „Program Odnowy Wsi Województwa Warmińsko-Mazurskiego”, który wpłynie na zaangażowanie mieszkańców sołectw w budowanie strategii rozwoju danych miejscowości. Założeniami do tego Programu była wizja rozwoju województwa do 2020 roku, która brzmi: „Warmia i Mazury regionem, w którym warto żyć...”, niezależnie od miejsca zamieszkania, wieku, płci, wykształcenia, stanu posiadania, pochodzenia. Inspiracją do stworzenia Programu był Program Odnowy Wsi w województwie opolskim. Program, w ramach którego wprowadzono po raz pierwszy metodę budowania strategii rozwoju poprzez sołectwa, a kluczową kwestią stały się oddolność i zaangażowanie mieszkańców. Program, działający już od 12 lat, sprawił, że jakość życia na obszarach wiejskich uległa znacznej poprawie. Aktywni mieszkańcy sołectw tworzą stowarzyszenia, które są beneficjentami środków krajowych i unijnych, a na wsiach realizowane są ciekawe projekty wzmacniające tożsamość, życie wspólnotowe, tworzące odpowiednią infrastrukturę rozwoju.

Pomimo, że w województwie warmińsko-mazurskim taki Program nie był stworzony, to pewne jego elementy funkcjonowały od lat. Przykładem tego jest chociażby konkurs „Aktywna wieś Warmii i Mazur” oraz współorganizowany wspólnie ze Związkiem Gmin Warmińsko-Mazurskich konkurs „Piękna i czysta zagroda-estetyczna wieś”, a także konkursy dla organizacji pozarządowych. Wszystkie te konkursy wpływają na zwiększenie aktywizacji mieszkańców wsi

Najdymowo. Fot. Urząd Marszałkowski Województwa Warmińsko-Mazurskiego

także w realizacji między innymi Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013. To właśnie samorządom województw powierzono realizację działań o charakterze regionalnym dotyczących rozwoju infrastruktury technicznej, odnowy wsi oraz gospodarki wodnej i scaleń gruntów. Współodpowiedzialny jest również za realizację osi 4. Leader. Działania, zrealizowane z funduszy Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich (EFRROW), wpływają na zmianę wizerunku polskiej wsi. Nasza wieś staje się piękniejsza, co widać gołym okiem. Jednakże za wszystkimi działaniami stoją ludzie, mieszkańcy sołectw, gmin, którzy współuczestniczą w realizacji tych zadań. Należy bowiem pamiętać, że to właśnie mieszkańcy terenów wiejskich stanowią ten najważniejszy element decydujący o jego rozwoju. To właśnie mieszkańcy są też odbiorcami tych dóbr, które powstają na ich terenie. Mając solidne podstawy do rozwoju danej miejscowości należy pomyśleć więc o narzędziach, które będą wzmacniały współpracę i tożsamość jej mieszkańców. Stąd też - realizując zadania samorządu

Orłowo. Fot. Urząd Marszałkowski Województwa Warmińsko-Mazurskiego

i budowanie wielopodmiotowego partnerstwa. Działania realizowane w ramach tych konkursów wpływają na estetykę i urodę wiejskich wnętrz, wyższy standard przestrzeni publicznej, indywidualnej zabudowy mieszkaniowej i obejść. Stworzenie Programu Odnowy Wsi Warmińsko-Mazurskiej spowoduje ukierunkowanie działań realizowanych na obszarach wiejskich oraz

zaktywizuje ich mieszkańców.

Procesy Odnowy Wsi mogą skutecznie oddziaływać na rozwiązywanie problemów zidentyfikowanych na obszarach wiejskich województwa warmińsko-mazurskiego. Jednocześnie będą przyczyniać się do wsparcia mocnych stron regionu, które stanowią bazę dla działań Odnowy, czyli bogactwo kulturowe i etniczne, w tym różnorodność narodowa i etniczna, korzystne warunki przyrodnicze do rozwijania turystyki, agroturystyki, „czystego” przemysłu oraz możliwość rozwoju produkcji żywności wysokiej jakości.

Program odnowy wsi przyniesie olbrzymie korzyści społecznościom lokalnym, które konsekwentnie będą go realizowały. Dotyczą one zarówno sfery materialnej, gospodarczej, jak również sfery związanej z kultywowaniem lub tworzeniem nowych tradycji. Daje także możliwość do realnej poprawy jakości życia na wsi poprzez wykorzystanie często uspiętego potencjału wewnętrznego mieszkańców oraz ich zaangażowania w prace na rzecz swoich miejscowości.

W programie mogą brać udział: gminy miejsko-wiejskie i wiejskie oraz sołectwa z województwa warmińsko-mazurskiego.

Poszczególne działania programu i szczegółowe harmonogramy będą planowane corocznie w zależności od dostępnych środków budżetowych Samorządu Województwa Warmińsko-Mazurskiego i zewnętrznych, w

tym środków z Krajowej Sieci Obszarów Wiejskich. W ramach Programu przewiduje się następujące formy wsparcia:

- szkolenia i warsztaty dla grup odnowy wsi i ich liderów, koordynatorów gminnych, władz gmin oraz moderatorów,
- wyjazdy studyjne dla podmiotów zaangażowanych w realizację Programu,
- wydarzenia służące nawiązywaniu partnerstw pomiędzy sołectwami oraz wymianie doświadczeń,
- konkursy dotyczące estetyki wsi i sukcesów we wdrażaniu Programu,
- otwarte konkursy ofert w zakresie związanym z wdrażaniem i promocją idei odnowy wsi,
- dofinansowanie inwestycji i przedsięwzięć aktywizujących mieszkańców sołectw uczestniczących w Programie, w tym inicjatyw partnerskich,
- działania promocyjno-informacyjne: konferencje, spotkania informacyjne, wydanie publikacji.

Mam nadzieję, że dzięki funkcjonowaniu odnowy wsi w naszym województwie uzyskany zostanie stan, w którym wieś w ciągu kilkunastu lat zmieni się pod względem jakościowym, trendy negatywne ulegną odwróceniu a wieś szybciej będzie się rozwijać.

Wiesława Alicja Bojarska

Zastępca Dyrektora

Departamentu Rozwoju Obszarów Wiejskich i Rolnictwa

13 czerwca 2011 roku został rozstrzygnięty konkurs plastyczny zorganizowany przez Samorząd Województwa Warmińsko-Mazurskiego:

pt. „*Moje życzenie do złotej rybki*”; adresowany do uczniów szkół podstawowych i zrealizowany w dwóch grupach wiekowych, tj. I-III oraz IV-VI klasa, dla młodzieży z gimnazjum, polegający na wykonaniu najładniejszej i najbardziej oryginalnej ilustracji do bajki Ignacego Krasickiego pt. „*Czapla, ryby i rak*”.

W grupie wiekowej I- III klasa szkoły podstawowej zostały nadesłane 824 prace, IV-VI klasa – 635 prac. Uczniowie gimnazjum przestali – 568 prac.

I miejsce w kategorii szkoła podstawowa, kl. IV-VI Mateusz Meller

I miejsce w kategorii Gimnazjum Martyna Wojciechowska

I miejsce w kategorii szkoła podstawowa, kl I-III Krzysztof Sienski

Do konkursu łącznie wpłynęło 2027 prac.
Lista laureatów konkursu dostępna jest na stronie
www.wrota.warmia.mazury.pl/obszary_wiejskie/rybactwo